

ירושלים, י"ג בתמוז התשס"ט
5 ביולי 2009

חוזר מס' הד-09 (14)
עדכון אחרון: 3/8/2009

אל: הממונים על ההדרכה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
שלום רב,

הנדון: עדכונים שוטפים - חוזר מספר 19

להלן עדכונים והבהרות המתייחסים לנושאים שונים בתחום מדיניות ההדרכה וההשכלה בשירות המדינה:

1. חלק 5 להוראות התקשי"ר

לאחרונה נתברר לנו כי עובדים העושים שימוש לצורך עבודתם, בהוראות חלק 5 בתקשי"ר, הנוגעות לתחום ההדרכה וההשכלה בשירות, מסתמכים על הוראות שאינן כבר בתוקף ואשר עודכנו או שונו במהלך השנים האחרונות.

נבקש להזכירכם כי הוראות התקשי"ר המעודכנות ביותר מצויות באתר האינטרנט של נציבות שירות המדינה (כל ההוראות) ובאתר האינטרנט של אגף בכיר הדרכה, השכלה ורווחה (כל הוראות חלק 5 בתקשי"ר), ועל כן יש להסתמך על הוראות אלו בלבד.

2. ביטול הקלות – חלופת תואר בקורסים

נבקש להביא לתשומת ליבכם כי בוטלה האפשרות להסתפק באחד מהקורסים המפורטים בפסקה 11.441(ב) בתקשי"ר כחלופה לתואר אקדמי, למעט לגבי קורס מינהל שירותי בריאות, בכפוף לקיומה של תקופת מעבר כמפורט להלן.

הוראה זו לא תחול על מועמדים במכרז שממועד פרסום הודעה זו ועד ליום **30.4.2013** (כ' באייר התשע"ג), משתתפים באותם הקורסים שנמנו בפסקה זו, או שהשתתפתם אושרה בקורס כזה במועד סמוך.

יחד עם זאת, בתקופת מעבר של ארבע שנים ממועד פרסום הודעה זו, יוכל עובד שסיים במועד שלפני פרסום הודעה זו אחד הקורסים המנויים בפסקה זו או משתתף בקורס כזה, במועד פרסום ההודעה, לבקש כי יוכר הקורס כחלופה לתואר אקדמי.

הוראה זו תעמוד בתוקפה עד ליום **30.4.2013** (כ' באייר התשע"ג).

למען הסר ספק, יובהר כי מי שיסיים אחד הקורסים במועד המאוחר למועד פרסום ההודעה, לא יוכל להשתמש בקורס זה כחלופה לתואר אקדמי.

להלן פירוט הקורסים:

- א. **התכנית למדיניות חברתית ומינהל (סגל ב')** הנערכת במשותף על-ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל;
- ב. **התכנית להכשרת עתודה לסגל הבכיר (סגל ג')** הנערכת במשותף על-ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל;
- ג. **סמינר לסגל הבכיר באכיפת החוק**, שהתקיים על-ידי נציבות שירות המדינה והפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב;
- ד. **קורס מינהל כוח אדם בכיר**, שהתקיים על-ידי השירות להדרכה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמה ד');;
- ה. **קורס הסמכה למינהל כספים בכיר**, שהתקיים על-ידי השירות להדרכה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמה ד');;
- ו. קורס שנתי של המכללה לביטחון לאומי;
- ז. **קורס פיקוד ומטה (ארוך)** - בצה"ל;
- ח. **קורס קצינים בכירים במשטרת ישראל**;
- ט. **קורס למינהל שירותי בריאות** הנערך על-ידי רמות שליד אוניברסיטת תל-אביב או היחידה ללימודי חוץ של אוניברסיטת חיפה.

למען הסר ספק - לגבי הנסמנים ד ו-ה לעיל יש להכיר בתעודות שהוצאו על-ידי **ביה"ס המרכזי למינהל עד 31.1.1997**.

3. סוגיות בנושא הימים ההסכמיים – פרק 51.7 בתקש"יר

א. **הוראות התקש"יר בפרק משנה 51.712** קובעות כי הוראות פרק משנה זה חלות על עובדים המדורגים בדרגה 36 ומעלה בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, בדירוג המהנדסים, בדירוג ההנדסאים והטכנאים ובדירוג העיתונאים, ועל עובדים המדורגים בדרגה ב ומעלה, בדירוג השירות המשפטי, אשר צברו בדרגות המזכות תקופה מצטברת של שתי שנות עבודה לפחות.

נבקש להבהיר בנושא זה כי צבירת ה"ימים ההסכמיים" הינה **מיום כניסתו של העובד למקום העבודה**, אך הוא רשאי לנצל את הימים שנצברו רק לאחר שנתיים.

ב. **הוראות התקש"יר בפרק משנה 51.751 (א) 1.** קובעות כי **ינוכו** ממכסת ימי ההשתלמות בשכר העומדים לזכות העובד, תקופות השתלמות בשכר של **שלושה ימים ומעלה** שחלו בתקופת עבודתו של העובד שבהן השתתף העובד בפעולת הדרכה על חשבון ימי העבודה.

ימים אלו יחושבו לפי **ימים קלנדריים**, לרבות שבתות וחגים שחלו במהלך ההשתלמות, אלא אם חלו ביום הראשון או האחרון של ההשתלמות.

נבקש להבהיר בנושא זה כי יש לנכות ממכסת ימי ההשתלמות בשכר העומדים לזכות העובד גם ימי השתלמות **בזדים שאינם נלמדים ברצף** במהלך השנה (כגון ימי ההיעדרות של פרקליטים ויועצים משפטיים בהשתלמויות חד יומיות במסגרת התוכנית שמארגן המכון להשתלמות פרקליטים ויועצים משפטיים במשרד המשפטים).

ג. **הוראות התקש"ר בפרק משנה 51.751 (א) 4.** קובעות כי סמינרים מקצועיים הנערכים על-ידי האיגודים המקצועיים והעומדים בכללי הזכאות המפורטים בפסקה 51.721 (א), והנמשכים **לפחות שלושה ימים**, יום ההתארגנות והנסיעה למקום בו נערך הסמינר יוכר כיום היעדרות בשכר, ובלבד שבאותו יום יפתח הסמינר, וינוכה ממכסת ימי הזכאות של העובד.

לאור זאת, ניתן לאשר לעובדים המשתתפים **בכנסים מקצועיים** הנערכים על ידי האיגודים המקצועיים, על ידי לשכת עורכי הדין, על ידי לשכת רואי החשבון או ארגונים דומים **עד ארבעה ימי היעדרות בשכר** על חשבון ה"ימים ההסכמיים" ובכפוף לתנאים המופיעים בהוראות התקש"ר לעיל ותוכנית הסמינר/הכנס כמפורט בסעיף שלהלן.

ד. **הוראות התקש"ר בפרק משנה 51.721 (א)** קובעות כי עובד זכאי לצאת ביוזמתו לפעולת הדרכה לשם שיפור רמתו המקצועית, השלמת מיומנויות, התעדכנות בתחומים ובנושאים שחלו בהם שינויים וחידושים, השלמת ידיעות והרחבתן, כל אלה בתחומים ובנושאים העשויים לתרום למילוי תפקידיו או להעלאת רמתו המקצועית.

לאור זאת המתכונת הבסיסית של סמינר אשר במסגרתו רשאי המשרד לאשר לעובדים היעדרות על חשבון הימים ההסכמיים היא כדלקמן:

ניתן לאשר לעובדים השתתפות בסמינרים ובכנסים מקצועיים ובתנאי שתוכנית הכנס או הסמינר כוללים **בסמינר בן 4 ימים**, לפחות **9 הרצאות**, סדנאות וכד' בנוי **שעה וחצי** לפחות כל אחת (בין 18-20 שעות לימוד אקדמיות) **המתפרסות על פני ארבעת הימים**.

בסמינרים הכוללים מספר קטן יותר של ימים, מספר ההרצאות בסמינר תהייה **ביחס ישר** למספר ההרצאות הנדרשות בכנס בן ארבעת הימים. לדוגמא: **בסמינר בן 3 ימים**, תתקיימה לפחות **7 הרצאות** - **בין 14-16 שעות לימוד אקדמיות**.

החזר הוצאות בסמינר: בסמינרים מקצועיים של האיגוד המקצועי (לדוגמא: מח"ר, מהנדסים, איגוד המשפטיים), **המסובסדים באופן משמעותי** על ידי האיגוד המקצועי, ניתן לאשר את **ימי ההיעדרות בשכר בלבד** (ללא החזר הוצאות נסיעות, אש"ל וכד').

בסמינרים הנערכים על ידי לשכת רואי החשבון ו/או לשכת עורכי הדין, **רשאי המשרד לאשר** בנוסף להיעדרות בשכר (עד 4 ימים, כאמור) את **עלות הכנס** (באופן מלא או חלקי בהתאם להחלטת המשרד) וכן את עלות האכסון בבית המלון, וזאת בכפוף **לתעריפי אכסון וכלכלה בפעולות הדרכה**.

ה. **הוראות התקש"ר בפרק משנה 51.721 ו.** קובעות כי עובד זכאי להשתלמות במשכורת רק אם היא **מאורגנת על-ידי מוסד מוכר** ובסיום פעולת ההדרכה יינתן **אישור או תעודה**, או אם מדובר במסגרת לימודים פורמליים לתואר או לתעודה, או אם מדובר בהשתלמות בחוץ-לארץ שאושרה על-ידי ועדת ההשתלמות המרכזית בהתאם לאמות המידה והכללים הקבועים בתקש"ר.

לאור זאת, ניתן לאשר לעובדים **שימוש בימים ההסכמיים** לצורך לימודים **במוסדות אקדמיים** העומדים בתנאים המפורטים בסעיף זה, אף אם תוכנית הלימוד המבוקשת על ידי העובד לא זכתה ל"הכרה" של המועצה להשכלה גבוהה (דוגמת לימודי **מינהל שירותי בריאות** באוניברסיטאות שהם שלוחות של אוניברסיטאות מחו"ל או תוכניות לימודים אקדמיות באוניברסיטאות או במכללות אשר קיבלו מהמל"ג רק "היתר לפעולה").

4. פיצול שעות הלימודים בלימודים אקדמיים

הוראות התקש"ר בפרק משנה 51.371 קובעות כי המשרד רשאי לאשר לצורך לימודים אקדמיים עד 8.5 שעות היעדרות בשכר **בשבוע** לצורך לימודים.

נבקש להבהיר בנושא זה כי העובד אינו חייב לנצל מכסה זו ביום אחד בלבד בשבוע (קרי, לרכז את כל תוכנית הלימודים ביום אחד בלבד) אלא הוא רשאי **להשתמש** במכסת השעות השבועיות להיעדרות בשכר לצורך לימודים, שאושרה לו על ידי המשרד, גם **באופן מפוצל** (לדוגמא: להיעדר בשכר לצורך לימודים במשך 4 שעות פעם אחת בשבוע, וביום אחר **באותו השבוע** להיעדר 4.5 שעות נוספות, ובסה"כ 8.5 שעות בשבוע).

חשוב להדגיש בנושא זה כי יש להתייחס לשעות אלו **כשעות נטו** ולצורך לימודים פרונטליים בלבד. שעות ההיעדרות השבועיות שאושרו לעובד **כוללות בתוכן** גם את זמן הנסיעה הנדרש למקום בו מתקיימים הלימודים ובחזרה.

במידה והעובד חרג משעות הלימוד השבועיות האמורות, אשר אושרו לו על ידי המשרד (אם בשל הנסיעות או בשל סיבות אחרות), יזקפו השעות שמעבר ל – 8.5 שעות השבועיות המאושרות **על חשבון העובד**.

5. נסיעות ללימודים מחוץ לגבולות השיפוט במסגרת רכישת או השלמת השכלה פורמלית

הוראות התקש"ר בפרק משנה 51.371 (ה) 9. (יג) קובעות כי "האחראי רשאי לאשר השתתפות בשיעור של עד 75% מהוצאות הנסיעה ברכב ציבורי ממקום מגורי העובד למקום הלימודים וחזרה ממנו, אם מקום הלימודים הוא מחוץ לגבולות השיפוט של הרשות המקומית של מגורי העובד או מקום עבודתו הקבוע".

נבקש להבהיר בנושא זה כי ניתן לאשר החזר זה של הוצאות נסיעה **לעובד**, לצורך לימודים אקדמיים, בשיעור של **לא יותר מפעמיים בשבוע**.

6. לימודי גמול מינהל

בחוזרנו המתייחס לגמול המינהל ובנוהל ההפעלה שצורף לו נקבע כי במקרים **מיוחדים וחריגים** בהם יבקשו המשרדים להכיר לעובדיהם במודולות לימוד **נוספות** לאלו שפורסמו בחוזרנו, יאושרו המודולות **מראש** על ידי נציבות שירות המדינה ובאישור וועדת הגמול.

נבקש להבהיר בנושא זה, כי רק במקרים חריגים יאושרו מודולות נוספות למודולות שפרסמנו. במקרים אלו יש להגיש **מראש** בקשה, לפרט את הנימוקים לבקשה, לצרף תוכנית מפורטת של ההשתלמות המבוקשת וכן לציין את זהות אוכלוסיית היעד להשתלמות.

כעיקרון, לא יאושרו מודולות נוספות שהן בתחום הכשרת העובד לליבת התפקיד או למשרד בה הוא מועסק, אלא נושאים שהם במעגלים רחבים יותר ביחס לליבת התפקיד.

לאור זאת, לא יאושרו על ידנו השתלמויות הכשרתיות (כמשמעותן בהוראות התקשי"ר), וכן קורסי הכשרה כולל קורסי ההכשרה במסלולי קידום המאורגנים על ידי נציבות שירות המדינה, כהשתלמויות מינהל לצורך גמול מינהל.

אישורים בכתב לבקשות בנושא זה, יינתנו על ידי נציבות שירות המדינה, ישאו מספר רץ ויצורפו לכל החומר אשר יוגש על ידי העובד לוועדת גמול.

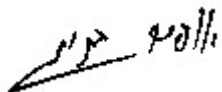
לתשומת ליבכם, ממונים על הדרכה המבקשים לשתף פעולה בארגון השתלמויות מינהל עם ממונים על הדרכה ממשרדים אחרים, במסגרת הפטור הניתן לממונים מהגשת בקשות לוועדה לאישור קיום קורסים לגמול השתלמות במשרד החינוך, מתבקשים לפעול על פי סעיף 5 לנוהל המפורט בחוזרנו הד-09 (1) מיום 6 בינואר 2009.

גם במקרה זה יונפק על ידנו אישור בכתב לממונים הרלוונטיים עם העתק למשרד החינוך ולוועדת הגמול.

נבקשכם שלא לשנות את פורמט הטפסים המופיעים בנוהל יישום הסכם גמול המינהל, כולל הסמלים המופיעים בראש הטפסים. טפסים אלו אמורים להגיע בפורמט אחיד לוועדת הגמול.

תודה על שיתוף הפעולה.

בברכה,

אופיר בניהו

מנהל אגף בכיר הדרכה השכלה ורווחה

העתק: מר שמואל הולנדר – נציב שירות המדינה
מר יעקב ברגר – המשנה לנציב שירות המדינה
מר יוסי כהן – המשנה לממונה על השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
מר דן ג'ונה – סגן בכיר לחשב הכללי, משרד האוצר
סמנכ"לים בכירים למינהל ולמשאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
חשבי וגזברי משרדי הממשלה ויחידות הסמך
חברי ההנהלה והממונים בנציבות שירות המדינה
מנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
גב' רינה ברקת – מנהלת תחום הדרכה, נציבות שירות המדינה